

**TURUN
YLIOPISTO**

Opettaja konfliktin keskellä

Opettajien käyttämät ratkaisustrategiat konfliktitilanteissa

ROKL0724-3034

Kandidaatintutkielma

8 op

Laatijat:

Alma-Aurora Kartio

Aija-Emilia Kimpimäki

29.04.2025

Rauma

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Tutkinto-ohjelma, oppiaine: Kandidaatintutkielma

Tekijät: Alma-Aurora Kartio & Aija-Emilia Kimpimäki

Otsikko: Opettaja konfliktin keskellä – Opettajien käyttämät ratkaisustrategiat konfliktitilanteissa

Ohjaaja: yliopistotutkija Teija Koskela

Sivumäärä: 35 sivua

Päivämäärä: 29.04.2025

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää peruskoulun opettajien käytössä olevia ratkaisustrategioita konfliktitilanteiden ratkaisemiseksi, sekä minkälaiset konfliktit koetaan vaikeimmiksi ratkaista. Erityisesti pyrittiin tunnistamaan konkreettisia toimintatapoja, joiden avulla opettajat hallitsevat ja selvittävät konflikteja koulussa. Tutkimusta motivoi halu ymmärtää, löytyykö opettajien käyttämistä strategioista keskinäisiä yhtäläisyyksiä tai toistuvia toimintamalleja.

Tutkimus toteutettiin laadullisena kyselytutkimuksena. Aineisto kerättiin anonymina Webropol -kyselynä, johon vastasi 17 opettajaa ympäri Suomea. Vastaukset analysoitiin laadullisella sisällönanalyysillä.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että opettajilla on käytössä monipuolinen valikoima konfliktin ratkaisustrategioita. Opettajien käyttämissä strategioissa korostui keskustelu, avoin vuorovaikutus sekä tunnekasvatus. Tutkimuksen tulosten perusteella konfliktin ratkaisemista vaikeuttivat huoltajien asenne, useat osapuolet, oppilaan empatiakyvyn puute sekä vapaa-ajalla tapahtuneet tilanteet.

Avainsanat: konflikti, opettaja, ratkaisustrategiat, tunnetaidot, vuorovaikutus

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Konfliktit kouluympäristössä	6
2.1	Konfliktin esiintyminen	6
2.2	Opettajan sosiaaliset taidot	7
2.3	Oppilaan tunnekasvatus	8
2.4	Laadukas ratkaisu	8
2.5	Opettajan tekemä valinta konfliktitilanteessa	9
3	Menetelmät	11
3.1	Aineiston keruu	11
3.2	Luotettavuus ja eettisyys	12
3.3	Aineiston analysointi	13
4	Tulokset	17
4.1	Opettajien käyttämät ratkaisustrategiat	17
4.2	Ratkaisustrategian valitseminen	20
4.3	Vaikeimmat konfliktitilanteet	21
4.4	Avaimet selviytymiseen	22
4.5	Konfliktien ennaltaehkäiseminen	22
5	Pohdinta	24
5.1	Päätulokset	24
5.2	Uusia näkökulmia	26
5.3	Yhteenveto	26
6	Lähteet	28
7	Liitteet	31

1 Johdanto

”Konflikti on demokraattisenkin yhteiskunnan luonnollinen tila”, (Opetushallitus, 2022). Näin esitetään Opetushallituksen nettisivuilla kouluarkeen vaikuttavaa ilmiötä. Konflikti on kahden tai useamman osapuolen välille syntyvä ristiriitatilanne. Ristiriita voi syntyä erisuuntaisista pyrkimyksistä tai henkilökemioiden yhteensopimattomuudesta. Kun monimutkaisilta konfliktitilanteilta ei voi välttyä, täytyy opettajan kyetä ne ratkaisemaan. (Pehrman, 2012.) Konflikti voidaan ymmärtää laajana kansainvälisenä käsitteenä, mutta tässä tutkimuksessa keskitytään opettajien kohtaamiin kouluissa tapahtuviin konflikteihin.

Näkemyks onkin, että opettajalta vaaditaan saumatonta valmiutta ja korkeaa pätevyyttä konfliktitilanteiden ratkaisemisessa (Schmuck & Schmuck, 1971). Mitä nopeammin opettaja saa rauhoitettua tilanteen, sitä todennäköisemmin konfliktista mahdollisesti syntyvät vauriot saadaan minimoitua. Sen lisäksi mitä helpommin opettaja saa konfliktin ratkaistua, sitä vähemmän se kuluttaa hänen voimavarojaan. (Ertürk, 2022.) Edellä mainitut keskenään korreloivat tekijät perustelevat tutkimuksen tarkoitusta löytää, ja tuoda tietoisuuteen opettajien käyttämiä strategioita konfliktin ratkaisemiseen.

Luokassa opettaja on yleisesti ainoa, joka ohjaa luokan rauhallisuutta. Yksi opettajan monista velvollisuuksista on luokanhallinta ja tämän avulla luokan ilmapiirin turvallisena pitäminen, sillä tavoitteena on taata kaikille tasa-arvoinen oppimisympäristö. Rauhaton ilmapiiri luokassa lisää esimerkiksi oppilaiden välistä konfliktiherkkyyttä, joka puolestaan voi viedä tilaa muulta tärkeältä oppimiselta. (Huurre, ym., 2015.) Pahimmassa tapauksessa konflikti voi tehdä luokasta turvattoman tilan oppilaille. Perusopetuksen opetussuunnitelma (ePerusteet, 2014) asettaa opettajan vastuuseen koko opetusryhmän turvallisuudesta, joten ristiriitatilanteiden ratkaisemista voidaan pitää opettajan velvollisuutena, oppilaiden turvallisuuden takaamiseksi.

Tutkimuksen tavoite on saada vastaus tutkimusongelmaan: millaisin ratkaisukeinoin opettaja selviää koulussa tapahtuvien ristiriitatilanteiden keskellä. Ensimmäinen tutkimuskysymys on millaisia strategioita opettajat käyttävät konfliktien ratkaisemiseksi koulussa. Toinen tutkimuskysymys on, millaiset konfliktitilanteet opettajat kokevat vaikeimmiksi ratkaista. Kysymys on tärkeä, jotta selviää, mihin opettajat tarvitsisivat enemmän tukea. Jo opiskeluvaiheessa opettajaopiskelijat kohtaavat erinäisiä konfliktitilanteita harjoitteluissa ja sijaisuuksissa. Siitä huolimatta opettajankoulutuslaitoksissa ei käsitellä erityisesti

luokanhallintaan liittyviä konflikteja tai niiden selvittämistä. Täten yhtenäistä ohjetta konfliktien ratkaisemiseen ei ole. Tutkimuksen tutkimuskysymyksiä perustelee tarve lisätä tietoa opettajien keinoista kohdata ja selvittää koulumaailman konfliktitilanteet.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa konflikteista puhutaan ristiriitatilanteina. Tilanteet on yhdistetty ainoastaan yläkouluikäisten terveystiedon opetuksen tavoitteisiin. Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaiden vuorovaikutustaitoja, jotka edes auttavat kykyä toimia konflikti- ja kriisitilanteissa. Konflikteja tai niiden ratkaisua ei muuten mainita opetettavana tai kehitettävänä aiheena. (ePerusteet, 2014.)

Tutkimus toteutettiin laadullisena kyselytutkimuksena, jonka aineisto kerättiin anonymisti Webropol -kyselylomakkeella. Tutkimukseen pohjautuva teoreettinen viitekehys käsittää termit konflikti ja strategiat. Tutkielman aineiston keruussa käytettiin synonyymejä ristiriita ja ratkaisukeinot ymmärrettävyyden vuoksi.

2 Konfliktit kouluympäristössä

Tutkimuksessa käsite konflikti viittaa sosiaaliseen ilmiöön, jossa henkilöiden, ryhmien, kansojen, tai organisaatioiden välille syntyy erimielisyyksiä päämääristä. Konflikti on haitallinen tilanne, joka aiheuttaa jännitteen osapuolten välille ja vaatii ratkaisun. (Göksoy & Argon, 2016.) Schmuck ja Schmuck (1971) luokittelevat koulussa tapahtuvat ristiriitatilanteet neljään eri kategoriaan: toimintatapakonfliktit, päämääräkonfliktit, käsitteelliset konfliktit ja henkilöiden väliset konfliktit. Edellä mainituista helpoimpana ratkaista pidetään toimintatapakonflikteja, ja ongelmallisimpina puolestaan henkilöiden välisiä konflikteja. Henkilöiden välisiä konflikteja tapahtuu koulussa paljon ja opettajan on kyettävä ratkaisemaan niitä haastavuudesta huolimatta. (Schmuck & Schmuck, 1971.)

Konfliktit ovat väistämätön osa kouluarkea. Opettajat pitävät ristiriitatilanteiden ratkaisemista tärkeänä, jotta heidän suhteensa oppilaisiin säilyisi hyvänä. (Orbantzova, 2018). Opettajilla on käytössään erilaisia keinoja ja strategioita konfliktien ehkäisemiseen ja ratkaisemiseen. (Mahvar, ym., 2018). Konfliktistrategia, eli suunnitelma ristiriidan ratkaisemiseksi, on valittu oikein, jos se johtaa konfliktin tehokkaaseen ratkaisuun. (Valente, ym., 2022).

2.1 Konfliktin esiintyminen

Päämääriin liittyvien erimielisyyksien lisäksi, voi konfliktin syntymisen syynä olla myös yksilöiden väliset tunteet. Bartos ja Wehr (2002) huomauttavat, että toisinaan konfliktin voi selittää negatiivinen tunne osapuolten välillä. Tarve purkaa vahva tunne, kuten inho, vastenmielisyys tai viha, saattaa johtaa epärationaaliseen ratkaisuun ja aiheuttaa konfliktin. (Bartos, ja Wehr, 2002.) Kiilakosken (2009) mukaan koulu on ympäristö, jossa oppilaalta vaaditaan kykyä tulla toimeen myös sellaisten ihmisten kanssa, joiden seurassa ei viettäisi aikaa vapaa-ajalla. Koska koulussa käynti on Suomessa pakollista, saattaa epätoivottujen kontaktien välttäminen olla oppilaalle mahdotonta. Koulu siis eroaa muista sosiaalisista ympäristöistä sen toimintatapojen ja pakollisuuden vuoksi. (Kiilakoski, 2009.)

Koulussa selvitettävät konfliktit eivät aina tapahdu kouluajana, vaan ne voivat saada alkunsa vapaa-ajalla. Koulun ulkopuoliset konfliktit voivat syntyä kasvokkain tai esimerkiksi sosiaalisen median välityksellä. Sosiaalinen media on osana lähes jokaisen oppilaan arkea, ja

siellä tapahtuvat loukkaukset voivat kehittyä konfliktiksi. Tällöin konflikti ei varsinaisesti tapahdu koulupäivän aikana, mutta opettaja joutuu selvittämään tilannetta oppilaiden välillä koulussa. Koulun tehtävänä on opettaa oppilaille yhteiskunnassa toimimiseen tarvittavat perustiedot ja -taidot. Opettajan tulisi rauhoittaa konfliktitilanteita niin, etteivät ne häiritse opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. (Kiilakoski, 2009.) Konflikti on hetkellinen tilanne, mutta pitkittyessään se voidaan luokitella kiusaamiseksi. Konfliktiin puuttuminen voi siis olla kiusaamista ennaltaehkäisevä toimi, ja opettajan korkealla konfliktinratkaisukyvyllä on yhteys kiusaamistapausten vähentymiseen. (Zapf & Gross, 2001.)

2.2 Opettajan sosiaaliset taidot

Konfliktit ovat osa jokaista koulua ja luokkahuonetta. (Obraztsova, 2018.) Tunteilla on suora vaikutus yksilön valintoihin ja päätöksentekoprosessiin. Konfliktin hallinta sisältää sekä rationaalisia, että emotionaalisia prosesseja. Näistä emotionaalinen prosessi on yleisesti ensisijaisessa roolissa, sillä tunteet ovat käyttäytymisen kognitiivisen prosessin välittäjiä, jotka paljastuvat konfliktissa. Liiallinen tunteiden ilmaiseminen, tai niiden epäasianmukainen näyttäminen, heikentää opettajan kykyä hallita konfliktia, ja hänen ratkaisujensa tehokkuutta. Täten opettajat, joilla on korkea kyky säädellä omia tunteitaan, pystyvät paremmin soveltamaan strategioita omien ja muiden tunteiden säätelyyn. (Valente, ym., 2022.)

Opettajan luokanhallinta ja opetuskeinot vaikuttavat siihen, millaisia oppilaiden väliset suhteet ovat, ja miten luokassa selvitetään oppilaiden häiritsevää sekä konfliktista käytöstä. Tutkimukset osoittavat, että yhteistyö, ymmärrys ja ongelmanratkaisu ovat yleisimpiä strategioita konfliktitilanteiden ja häiritsevän käyttäytymisen (disruptive behaviour) ratkaisemiseksi. (Mahvar, ym., 2018.) Nuorten hyvät välit keskenään eivät ainoastaan vähennä konfliktiherkkyyttä, vaan ne myös toimivat hyvinvoinnin lähteenä. (Kiilakoski, 2014.) Konfliktien hallintaan auttaa kurinpidollisen strategian, sekä oppilaiden oman vastuunkannon noudattaminen. Kurinpito luo luokkaan ilmapiirin, joka ehkäisee oppilaiden häiritsevää käytöstä, ja opetuksen keskeytymistä. (Mahvar, ym., 2018.) Oppilaan fyysiseen koskemattomuuteen puuttuminen kurinpidollisissa ristiriitatilanteissa on aina harkinnanvaraista. Jos erityisen häiritsevästi käyttäytyvä oppilas kieltäytyy noudattamasta opettajan käskyjä, tai esimerkiksi luovuttamasta vaarallista esinettä, on opettajalla oikeus ottaa esine pois. Opettajan tulee ottaa huomioon, mikä on parhaaksi sekä oppilaalle itselleen, että koko luokan turvallisuudelle ja ilmapiirille. (Karvonen, 2023.)

2.3 Oppilaan tunnekasvatus

Opetussuunnitelman perusteissa mainitaan, että vuorovaikutus ja yhteistyö edistävät kaikkien jäsenten oppimista ja hyvinvointia perusopetuksessa. (ePerusteet, 2014). Sen vuoksi koulun tavoitteena on luoda myönteinen ja avoin ilmapiiri, jossa vuorovaikutustaitojen kehittäminen koetaan turvallisena psyykkisesti, sosiaalisesti, ja fyysisestikin. Tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat erittäin tärkeitä ja hyödyllisiä, niin oppilaiden mielenterveyden, kuin heidän oppimisensäkin kannalta. Hyvät tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat yhteydessä lasten ja nuorten hyvinvointiin, sekä heidän menestymiseensä elämässä. Onnistunut tunne- ja vuorovaikutuskasvatus kehittää oppilaiden taitoa ratkaista itse konflikteja tulevaisuudessa. (Huurre, ym., 2015.) Ilmapiirin vaikutusta konflikteihin korostetaan myös artikkelissa *Mediation in Finnish schools: From Conflict to Restoration*. Kannustava ja välittävä ilmapiiri on osa restoratiivista koulua. (Gellin, 2018). ”Restoratiivisuus tarkoittaa osallistavaa konfliktin ratkaisua, ja huomio on korjaavissa toimenpiteissä.” (Pehrman, 2012, s. 31). Restoratiivisella lähestymistavalla puolestaan on vähentävä vaikutus kiusaamistapauksiin ja konflikteihin. (Gellin, 2018.)

Kiilakoski (2009) tulkitsee, että opetussuunnitelman perusteiden vaatimus oppilaan vuorovaikutustaitoja kehittävistä oppimisympäristöstä vaatii koululta pohdittuja menetelmiä. Käytännössä se velvoittaa koululta systemaattisesti tunnetaitoja edistäviä ohjelmia, ja strategioita konfliktien selvittämiseen. (Kiilakoski, 2009.) Peruskouluissa käytetään erilaisia menetelmiä ja ohjelmia vuorovaikutus- ja tunnetaitojen edistämiseen. Ohjelmia on muun muassa KiVa-koulu, VERSO-vertaissovittelumenetelmä sekä Niilo Mäki Instituutin Yhteispeli. (Huurre, ym., 2015.) Tutkimus osoittaa, että VERSO-vertaissovittelu, – jossa oppilaat osallistuvat vertaistensa konfliktien ratkaisuun, – parantaa oppilaiden sosiaalisia vuorovaikutustaitoja ja sillä on selkeä yhteys konfliktin onnistuneeseen ratkaisemiseen. (Gellin, 2018.)

2.4 Laadukas ratkaisu

Opettajat kokevat, että konfliktit ovat osa arkea ja niitä on mahdoton estää. Yli 50 prosenttia tutkimukseen vastanneista opettajista oli kohdannut useampia konflikteja jo syyslukukauden

aikana. Opettajat kuitenkin uskovat, että on parempi vältellä konfliktitilanteita ja pitää yllä hyviä suhteita oppilaisiin ja kollegoihin. Yksi konfliktistrategia, jonka avulla molemmat konfliktin osapuolet pääsevät helpoimmalla on tutkimuksen mukaan kompromissien teko ja samalla väärinymmärrysten korjaaminen. Kompromissien avulla pyritään pääsemään osapuolia kuulemmalla ratkaisuun, joka tyydyttäisi kaikkia. (Obraztsova, 2018.)

Kompromissi nähdään restoratiivisena, eli korjaavana keinona, johon päästään helpommin oppilaiden ollessa itse mukana sovittelussa. Erityisesti sellaisissa konflikteissa, jossa tarinoita tapahtuneesta on useita, kannattaa oppilaita hyödyntää ”vertaissovittelijoina”. Korjaavaan ratkaisuun pyrkivä koulu käyttää oppilaiden välistä sovittelua konfliktin ratkaisustrategiana. Usean eri tutkimuksen mukaan juuri korjaava lähestymistapa konfliktien ratkaisussa on vaikuttavampi kuin rangaistukseen perustuva lähestymistapa. (Gellin, 2018.) Jotta konfliktien ratkaisu sujuisi tehokkaasti kouluissa, tulisi opettajilla olla hyvä ymmärrys erilaisista konflikteista ja niiden selvittämisestä. Laadukkaasti ratkaistu konflikti voi luoda positiivisia vaikutuksia oppilaille sekä opettajalle, ja samalla minimoida negatiiviset vaikutukset. (Ertürk, 2022.)

2.5 Opettajan tekemä valinta konfliktitilanteessa

Konflikti vie opettajalta paljon voimavaroja ja aikaa, joten niiden käsitteleminen kannattaa tehdä kestävästi. Opettajan kuormittumista konfliktitilanteissa voidaan ennaltaehkäistä etukäteen päätetyillä toimintastrategioilla. Konfliktin sattuessa opettajaa helpottaa jo päätös siitä, mitä ratkaisukeinoa hän käyttää sen selvittämiseksi. Uusien konfliktien ennaltaehkäisemiseen käytetään myös konkreettisia toimenpiteitä. Esimerkiksi uutta ryhmittämistä luokan istumajärjestyksessä voidaan käyttää sekä konfliktin ratkaisemiseksi että uuden konfliktin ehkäisemiseksi. (Haikonen, 1999.) Konfliktien jatkuva kohtaaminen vaikuttaa vahvasti opettajan jaksamiseen työssä. Konfliktitilanteet voivat aiheuttaa esimerkiksi uupumusta, stressiä, väsymystä, haluttomuutta työskennellä sekä eettisen käyttäytymisen katoamista. Opettajilla tulisi olla positiivisia käsityksiä koulusta, sillä se vaikuttaa kouluyhteisön ilmapiiriin positiivisuuteen. (Ertürk, 2022.)

Oppilaan ja opettajan välisten konfliktien ratkaiseminen koetaan ammatillisena velvollisuutena, minkä vuoksi ratkaisustrategian löytäminen on ensisijaisen tärkeää. Sen lisäksi oppilaiden välisiin konflikteihin puuttuminen nähtiin tärkeänä, kasvatuksellisenä velvollisuutena.

Opettajan pyrkiessä ratkaisemaan oppilas-oppilas, oppilas-opettaja, sekä opettaja-vanhempivälisiä konflikteja välittömästi, saattaa opettajien keskinäiset konfliktit jäädä selvittämättä, sillä ne koetaan enemmän henkilökohtaisina tilanteina. (Haikonen, 1999.)

Oppilaan välit opettajaan ja koulun muuhun henkilökuntaan vaikuttavat yleisesti oppitunteihin sekä koko koulukokemukseen. Luottamus opettajan ja oppilaan välillä rakentuu erilaisista kohtaamisista, yhdessä tekemisestä sekä vastavuoroisuudesta. Positiivinen kokemus ja luotto opettajan ammatillisesta osaamisesta on myös turvallisuuskysymys oppilaille, ja luo pohjan kouluyhteisölle. (Kiilakoski, 2014.) Konfliktin kulku sekä sen seuraukset määräytyvät opettajan valitseman konfliktistrategian mukaan. Opettajien tulisi ymmärtää jokaisen konfliktitilanteen sisältävän opettavaisen hetken, joka tarjoaa oppilaille mahdollisuuden edistää heidän sosiaalista osaamistaan. On olennaista, että opettaja ratkaisee konfliktit opiskelijoiden kanssa asianmukaisesti. Näin oppilaan koulutusprosessi ei häiriinny, ja opettajan ja oppilaan välinen suhde säilyy ennallaan. Osa opettajista toivoisi saavansa tukea siihen, miten muuttaa heidän konfliktiratkaisustrategioitaan. Sen lisäksi he haluaisivat käydä läpi haastavia konflikteja esimerkiksi toisen opettajan tai psykologin kanssa. (Ciuladiene & Kairiene, 2018.)

3 Menetelmät

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia keinoja peruskoulun opettajilla on konfliktitilanteiden ratkaisemiseksi. Tarkoitus oli löytää opettajien käyttämiä konkreettisia toimintatapoja, joista muodostuisi käsitys opettajien selviytymiskeinoista konfliktitilanteissa. Tutkimusta innoitti mielenkiinto löytää mahdollista yhteneväisyyttä opettajien käyttämien strategioiden välillä. Tutkimusasetelmaltaan tutkimus on laadullinen. Laadullinen tutkimus pyrkii kuvailemaan elämän ilmiöitä mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, sekä yksilön subjektiivista kokemusta. (Hirsjärvi, ym., 2009). Tutkimuksen analysointimenetelmäksi valikoitui laadullinen sisällönanalyysi, joka perustuu tutkijan tekemään koodaukseen sisällöllisistä elementeistä. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.)

3.1 Aineiston keruu

Tutkimus toteutettiin anonymina Webropol-kyselynä (Liite 3), joka aluksi lähetettiin noin sadan peruskoulun rehtoreille ympäri Suomea. Yhteydenotto sisälsi saatekirjeen, joka luotiin edustamaan kyselytutkimuksen julkisivua. Saatekirjeessä (Liite 4) pyydettiin rehtoreita jakamaan Webropol-kyselylinkkiä heidän koulunsa opettajille. Tavoitteena oli saada kerättyä aineistoa tutkimukseen mahdollisimman laajasti ja usealta eri koulun opettajalta. Kyselylomakkeen alussa oli johdantoteksti, jolla pyrittiin kasvattamaan vastaajan vastausmotivaatiota. Tekstissä huomautettiin, että kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista. Kyselylomakkeen ensimmäisessä kysymyksessä pyydettiin vastaajan lupaa käyttää hänen vastauksiaan tutkimuksessa. Näin vastaajilla oli mahdollisuus kieltää tai myöntää aktiivinen suostumus kyselyyn vastaamisesta. Kuten Johnsonin ja Christensenin kirjassa *Educational research* (2008) mainitaan, tutkimukseen osallistuneiden tulee antaa tietoinen suostumus, ennen kuin he voivat osallistua tutkimukseen. Heille on myös annettava kuvaus siitä, miten heidän vastauksensa vaikuttavat tehtävään tutkimukseen.

Webropol-kyselylomakkeessa oli 13 kysymystä, joista kaksi oli kyllä tai ei -kysymyksiä, yksi monivalinta- kysymyslaatikko sekä kymmenen avointa vastauslaatikkoa. Dataa käsiteltiin Turun yliopiston ohjeiden mukaisesti. Kyselyn viimeisessä kysymyksessä oli vastauslaatikko, johon vastaajat saivat vapaasti kirjoittaa, jos heillä oli jotain lisättävää tai kerrottavaa.

Newbyn kirjassa *Research Methods for Education* esitetään, että yksi onnistuneen tutkimuksen ydinasioista on aineiston keruukysymysten yhteys tutkimuskysymykseen. Tämän tutkimuksen kyselylomakkeen kysymykset valikoituivat harkitusti, jotta vastauksista saatu data on tarkoituksenmukaista vastaamaan tutkielman tutkimuskysymyksiin. (Newby, 2014.) Kyselyssä käytettiin tietoisesti enimmäkseen avoimia kysymyksiä. Avoimet sanalliset vastaukset ovat työläämpiä käsitellä, mutta niistä saadaan usein tutkimuksen kannalta tärkeää tietoa, joka suljetuissa kysymyksissä jäisi havaitsematta. (Vehkalahti, 2016.)

Webropol-kyselylomakkeessa sanat konflikti sekä ratkaisustrategiat on vaihdettu sanoihin ristiriita sekä ratkaisukeinot. Sanat muutettiin, jotta kysely ”tulisi lähemmäs opettajia” ja madaltaisi kynnystä vastata kyselyyn. Newbyn (2014) mukaan lyhyet ja yksinkertaiset kysymykset alentavat vastaajan kynnystä täyttää kysely. On myös tärkeää, että käytetty sanasto on tarpeeksi arkipäiväistä sekä tuttua vastaajalle.

3.2 Luotettavuus ja eettisyys

Kirjassa *Research Methods in Education* (Cohen, ym., 2018) mainitaan, että on ehdottoman tärkeää, ettei tutkittavien henkilöllisyyttä pysty selvittämään ja vastaaja pystyy pitämään anonymiteettinsä. Osallistujaa pidetään anonyymina, jos tutkija tai toinen henkilö ei pysty tunnistamaan osallistujaa annetuista tiedoista (2018). Kysymyksiä laadittaessa otettiin huomioon, ettei vastauksista voi päätellä vastaajan henkilöllisyyttä. Kyselylomakkeen alkuun lisättiin muistutus, ettei vastaajien tulisi käyttää henkilötietoja tai erisnimiä kysymyksiin vastatessa. Tutkimukseen vastanneiden henkilöllisyys ei missään vaiheessa tutkimusta tullut selville tutkijoille. Kyselyvastaukset pidettiin tallessa turvallisesti salasanasuojatuilla alustoilla, joihin oli pääsy vain tutkimuksen tekijöillä.

Kyselytutkimuksessa lomakkeen suunnitteluun on panostettava. Kun vastaaja on täyttänyt lomakkeen, on sen muokkaaminen liian myöhäistä. Siispä tämän tutkimuksen kyselylomakkeen toimivuutta testattiin ja muokattiin palautteen mukaan. Kuten Vehkalahti ilmaisee kirjassaan *Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät* (2008), on tutkimuksen onnistumisen kannalta ratkaisevaa kyselylomakkeen kokonaisuus, jossa yhdistyy tilastollinen mielekkäisyys sekä sisällöllinen aiheellisyys. (Vehkalahti, 2008.) Kyselyn kysymykset laadittiin helposti ymmärrettäviksi, jotka samalla tuottaisivat laadukasta dataa tutkimukseen.

3.3 Aineiston analysointi

Kyselyyn vastasi 17 henkilöä, joiden vastauksista koostuu tutkimuksen aineisto. Aineistoa analysoitiin peilaamalla kyselyn vastauksia aiempiin tutkimustuloksiin aiheesta, ja vertailemalla vastauksia keskenään. Tuloksia esitellessä vastaajista käytettiin nimityksiä Vastaja 1-17 (V1-V17). Nimi muodostui vastaajajärjestyksen perusteella.

Tutkimuksen aineisto analysoitiin laadullisella sisällönanalyysillä. Analyysi tehtiin aineistolähtöisesti ja aineistosta valittiin analyysiyksiköt tutkimuksen tarkoitukseen. Analyysiyksiköitä ei ole sovittu tai suunniteltu etukäteen. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa sisällönanalyysi toimii perusanalyysimenetelmänä. Laadullinen sisällönanalyysi valikoitui tutkimukseen, sillä se on monipuolinen analyysimenetelmä, joka käsittelee aineistossa esiintyviä teemoja ja ydinideoita. Laadullista sisällönanalyysiä on mahdollista hyödyntää erilaisiin aineistoihin sekä tutkimuskysymyksiin, kuten tässä tutkimuksessa on tehty. (Drisko & Maschi, 2015.)

Sisällönanalyysi aloitettiin aineiston redusoinnilla eli pelkistämällä. Aineistosta karsittiin pois kyselyvastaukset, jotka olivat epäolennaisia tutkimuksen kannalta. Redusointi toteutettiin vastausten Excel-tiedoston värikoodauksella. Vastaukset, joita pidettiin olennaisina, maalattiin vihreällä värillä ja osittain olennaiset keltaisella.

Datan pelkistämisen jälkeen siirryttiin aineiston klusterointiin eli ryhmittelyyn. Koodattu aineisto käytiin läpi ja etsittiin samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä. Käsitteet ryhmiteltiin ja jaettiin alaluokkiin, jotka nimettiin kuvaamaan sisältöä alla olevan taulukon mukaisesti (Taulukko 1).

Sisällönanalyysissä toteutetut vaiheet ilmenevät laaditussa taulukossa. (Taulukko 1) Taulukoiden tekeminen on yksi tärkeimmistä yhteiskuntatutkimuksen perusmenetelmistä. Hyvin laadittu taulukko havainnollistaa aineiston tietoja tiiviisti. (Vehkalahti, 2016.)

Taulukko 1 Tulosten jäsentely

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetyt ilmaukset	Klusterointi / Alaluokat
”Oppilas-oppilas: molemmat / kaikki kirjoittavat ylös tapahtuneen tilanteen,	Tapahtunut kirjoitetaan ylös ja allekirjoitetaan.	

<p>myös oman toiminnan ja niistä keskustellaan molempien kanssa rauhallisesti sekä mietitään, miten oppilaat toimivat seuraavan kerran. Kirjalliset selostukset allekirjoitetaan yhdessä opettajan kanssa.</p> <p>Jokainen saa kertoa vuorollaan oman näkemyksensä tilanteesta. Puhujaa ei saa keskeyttää eikä huudella väliin mitään. Kun kaikki ovat näkemyksensä kertoneet, käydään tilanne läpi ja mietitään jatkoa.”</p>	<p>Rauhallinen keskustelu tapahtuneesta kasvotusten ja keskeytyksettä</p> <p>Pohditaan tulevaisuuden toimintaa.</p>	<p>Tapahtuneen kirjaaminen (harmaa)</p> <p>Keskustelu kasvotusten (punainen)</p> <p>kommunikointi (vihreä)</p>
<p>”Molemmat osapuolet kertovat oman näkemyksensä tapahtuneesta joko samanaikaisesti tai erikseen. Sitten kertaan, eli olenko ymmärtänyt oikein. Seuraavaksi kysyn, oliko oikein/ järkevästi toimittu, ja mitä pitäisi seuraavaksi tapahtua. Usein jokainen myöntää omat mokansa, ja on valmis sopimaan. Sitten sovitaan, usein sanallistan myös, että seurataan tilannetta, miten jatkossa. Joskus tarvitaan myös todistajia eli silminnäkijöitä.”</p>	<p>Osapuolet kertovat näkemyksensä tapahtuneesta.</p> <p>Oliko oikein toimittu?</p> <p>Sovinto ja tilanteen tarkkailu.</p> <p>Silminnäkijät paikalle.</p>	<p>Osapuolten tasapuolinen kuuleminen (punainen)</p> <p>Oman toiminnan peilaaminen/ myönnetään väärinteko (keltainen)</p>
<p>Keskustelu, osapuolten kuuleminen, ratkaisujen pohtiminen yhdessä, joskus kirjoitetaan tapahtumista ja tilanteista, koitetaan asettua toisen rooliin ja tilanteeseen, että ymmärrettäisi ristiriitaa, tilanteen seuranta</p>	<p>Keskustelu</p> <p>Ratkaisujen pohtiminen</p> <p>Toisen rooliin ja tilanteeseen asettuminen</p>	<p>Ratkaisun pohtiminen (keltainen)</p> <p>Toisen rooliin asettuminen (keltainen)</p>
<p>Rauhallisena pysyminen ja rauhallinen puhetyyli. Äänen korottaminen ei hyödytä mitään eikä ketään. Sanoitan myös tunnereaktioita. Tilanne pitää saada rauhoitettua ja käytyä rauhassa läpi, niin että lapsille jää sellainen olo että heitä on kuultu.</p>	<p>Äänen korottaminen ei hyödytä ketään</p> <p>Sanoitetaan tunnereaktioita</p> <p>Rauhoitutaan tilanteen läpikäymiseen</p>	<p>Kannustava ja avoin ilmapiiri (vihreä)</p> <p>itsetunnon vahvistaminen (vihreä)</p>

	Lapselle kuultu olo	
<p>Keskustelu, jossa molemmat osapuolet kuunnellaan. Tilanteessa mieluiten myös ulkopuolinen kuuntelija, jos ristiriitatilanne on opettaja-oppilas oppilas-oppilas ristiriitatilanteissa koulussamme suositetaan myös Verso-sovittelua, joissa oppilaat itse sovittelevat tilanteen verso-oppilaiden kanssa. (vertaissovittelu)</p> <p>Osapuolten kuuleminen tasapuolisesti, tilanteesta kirjoittaminen, anteeksi pyytäminen ja loppuratkaisusta sopiminen.</p> <p>Kasvatuskeskustelu</p> <p>Mahdollisesti seurannasta sopiminen ja myös kuraattorin mukaan ottaminen ongelmallisimmissa tapauksissa.</p>	<p>Tilanteessa ulkopuolinen kuuntelija mukana</p> <p>Verso-sovittelu, jos opettaja-oppilas tai oppilas-oppilas ristiriitatilanne (vertaissovittelu)</p> <p>Oppilaat itse sovittelevat tilanteen verso-oppilaiden kanssa</p> <p>Kuraattorin apu</p>	<p>Tasapuolisuus (punainen)</p> <p>Ulkopuolisen apu (sininen)</p> <p>Koulun muun henkilökunnan tuki (sininen)</p>
<p>Keskustelu osapuolten kanssa yksitellen tai porukalla.</p> <p>Viestintä oppilaiden kotiin ja yhteistyö huoltajien kanssa.</p> <p>Isommissa riidoissa tai tapahtumissa tulee tavallisimmin harkintaan seuraamuksia, kuten kasvatuskeskustelu tai esimerkiksi sisävalitunti jos ongelmia syntyy välitunneilla.</p> <p>Apukysymyksiä oppilaille, asioiden perustelemista, kuuntelua, tarpeen mukaan kasvatuskeskusteluja ja jälki-istuntoja.</p>	<p>Yhteydenotto kotiin ja yhteistyö huoltajien kanssa.</p> <p>Pohditaan seuraamuksia: kasvatuskeskustelu tai sisävalitunti</p> <p>tarpeen mukaan kasvatuskeskusteluja ja jälki-istuntoja</p>	<p>Kodin ja koulun välinen yhteistyö (liila)</p> <p>Koulun toimintatapoihin nojaaminen (rangaistukset ja seuraamukset) (liila)</p>

Viimeisenä tutkimusaineisto abstrahointiin eli käsitteellistettiin. Klusteroidut alaluokat värikoodattiin helpottamaan yhtäläisyyksien tunnistamista. Alaluokista erotettiin tutkimuksen kannalta olennainen tieto ja muodostettiin teoreettisia käsitteitä yläluokiksi (Taulukko 2).

Taulukko 2 Alaluokkien abstrahointi

Klusteroidut alaluokat	Abstrahoidut yläluokat
<p>Keskustelu kasvotusten (punainen)</p> <p>Osapuolten tasapuolinen kuuleminen (punainen)</p> <p>Tasapuolisuus (punainen)</p>	Oikeudenmukainen läpikäynti
<p>kommunikointi (vihreä)</p> <p>Kannustava ja avoin ilmapiiri (vihreä)</p> <p>itsetunnon vahvistaminen (vihreä)</p>	Turvallinen vuorovaikutus
<p>Oman toiminnan peilaaminen/ myönnetään</p> <p>väärinteko (keltainen)</p> <p>Ratkaisun pohtiminen (keltainen)</p> <p>Toisen rooliin asettuminen (keltainen)</p>	Ratkaisukeskeinen reflektointi
<p>Kodin ja koulun välinen yhteistyö (liila)</p> <p>Koulun toimintatapoihin nojaaminen</p> <p>(rangaistukset ja seuraamukset) (liila)</p>	Koulun ja kodin välinen yhteistyö ja toimintatavat
<p>Ulkopuolisen apu (sininen)</p> <p>Koulun muun henkilökunnan tuki (sininen)</p>	Koulun muu apu
<p>Tapahtuneen kirjaaminen (harmaa)</p>	Tapahtuneen kirjaaminen

4 Tulokset

Tulokset osoittavat, että opettajat käyttävät laajasti erilaisia ratkaisustrategioita koulussa tapahtuvien konfliktitilanteiden selvittämiseksi. Tulosluvussa esitellään vastaukset tutkimuskysymyksiin ja kyselyn päätulokset. Tulokset tukevat aiempaa tutkimusta. Kyselyn vastauksista selvisi, että opettajat joutuivat ratkaisemaan eniten oppilaiden välisiä konflikteja. Yli puolet vastanneista vastasi ratkaisevansa oppilaiden välisiä ristiriitoja useamman kerran viikossa (Liite 1). Toiseksi eniten opettajat ratkaisivat oppilaan ja opettajan välisiä konflikteja viikoittain (Liite 2). Osa tuloksista esitetään määrällisesti kuvastamaan vastausten yhteneväisyyksiä.

4.1 Opettajien käyttämät ratkaisustrategiat

Tämä luku vastaa tutkimuskysymykseen ”Millaisia strategioita opettajat käyttävät konfliktien ratkaisemiseksi luokassa?”. Sama kysymys oli ensimmäisenä kysymyksenä kyselylomakkeessa. Siihen tulleet vastaukset klusteroitiin 15 eri alaluokkaan. Alaluokat käsitteellistettiin vielä kuuteen yläluokkaan. Ensimmäinen yläluokka on ”oikeudenmukainen läpikäynti”, ja siihen viitattiin vähintään kerran jokaisessa vastauksessa. Vastauksissa korostettiin kaikkien osapuolten tasapuolista kuuntelemista ja kasvotusten keskustelun tärkeyttä. Konfliktitilanteen ratkaisemisessa tärkeää, että jokainen osallinen saa vuorollaan kertoa tapahtuneesta omin sanoin.

”Jokainen saa kertoa vuorollaan oman näkemyksensä tilanteesta. Puhujaa ei saa keskeyttää eikä huudella väliin mitään. Kun kaikki ovat näkemyksensä kertoneet, käydään tilanne läpi ja mietitään jatkoa.” (V2)

”Molemmat osapuolet kertovat oman näkemyksensä tapahtuneesta joko samanaikaisesti tai erikseen. Sitten kertaan, eli olenko ymmärtänyt oikein.” (V3)

Toiseksi eniten vastauksissa viitattiin yläluokkaan ”ratkaisukeskeinen reflektointi”, jossa teemoina vallitsi ratkaisun pohtimisen, oman toiminnan peilaaminen, sekä toisen rooliin asettuminen. Vastauksissa viitattiin yläluokkaan kahdeksan kertaa.

”koitetaan asettua toisen rooliin ja tilanteeseen, että ymmärrettäisi ristiriitaa” (V9)

”Ajattelen, että jotta ratkaisuun voidaan pyrkiä, pitää osapuolten olla rauhoittuneella mielellä. Jos jokin osapuoli on suuren tunnekuohun vallassa, on parempi ottaa pieni aikalisä ja antaa aikaa rauhoittumiselle ennen selvittelyä. Kun tunteet eivät ole aivan pinnassa, pystyy ajattelemaan, kuuntelemaan toisen ajatuksia ja kertomaan omat ajatuksensa rauhallisemmin. Näin on mahdollisuus myös ratkaisuun.” (V6)

”Seuraavaksi kysyn, oliko oikein/ järkevästi toimittu, ja mitä pitäisi seuraavaksi tapahtua.” (V3)

Opettajat korostivat vastauksissaan avoimen vuorovaikutuksen sekä rauhallisena pysymisen merkitystä konfliktitilanteessa. Vastaaja 13 mainitsee, että opettajan oma esimerkki tilanteessa on tärkeää. Esimerkiksi opettajan rauhallisuus ja puhetyyli antavat oppilaalle tilaa tuntea ja tulla kuulluksi. Konfliktinratkaisun kannalta tärkeää on myös anteeksipyyntö, johon päästään oppilaan ymmärtäessä tehneensä väärin. Vuorovaikutuksen tulee olla avointa ja ilmapiirin turvallinen, jotta oppilas uskaltaa myöntää virheensä. Opettajien vastaukset ovat osa yläluokkaa ”avoin ja turvallinen vuorovaikutus”. Yläluokkaan viitattiin vastauksissa viisi kertaa.

”Rauhallisena pysyminen ja rauhallinen puhetyyli. Äänen korottaminen ei hyödytä mitään eikä ketään. Sanoitan myös tunnereaktioita. Tilanne pitää saada rauhoitettua ja käytyä rauhassa läpi, niin että lapsille jää sellainen olo, että heitä on kuultu.” (V13)

”Tilanteen rauhoittaminen, osapuolten kuuleminen, tilanteen läpikäyminen kaikkien osapuolten kanssa yhdessä, anteeksipyyntö, jatkosta sopiminen, tilanteen seuranta.” (V11)

Konfliktitilanteen tapahtuessa opettajalla on mahdollisuus hyödyntää oppilashuoltoa, eli koulun muuta henkilökuntaa. Vastauksissa mainittiin muun muassa koulun kuraattori, opettajan kollegat ja muut oppilaat. Yläluokkaan ”koulun muu apu” viitattiin vastauksissa viisi kertaa. Vastaaja 14 kertoi käyttävänsä Verso-sovittelua (vertaissovittelu), jossa oppilaat saavat itse sovittaa tilanteen ilman opettajan apua.

”Tilanteessa mieluiten myös ulkopuolinen kuuntelija, jos ristiriitatilanne on opettaja-oppilas. Oppilas-oppilas ristiriitatilanteissa koulussamme suositaan myös Verso-sovittelua, joissa oppilaat itse sovittelevat tilanteen verso-oppilaiden kanssa. (vertaissovittelu)” (V14)

Koulun sisäisen avun lisäksi vastauksissa mainittiin kodin hyödyntäminen konfliktin ratkaisemisessa. Viidessä vastauksessa opettajat kertoivat tekevänsä yhteistyötä huoltajien kanssa. Yläluokkaan ”kodin ja koulun välinen yhteistyö ja toimintatavat”, sisältyy myös koulun toimintatapoihin kuuluvat seuraamukset ja mahdolliset rangaistukset.

”Viestintä oppilaiden kotiin ja yhteistyö huoltajien kanssa.” (V16)

”Isommissa riidoissa tai tapahtumissa tulee tavallisimmin harkintaan seuraamuksia, kuten kasvatuskeskustelu tai esimerkiksi sisävälitunti, jos ongelmia syntyy välitunneilla.” (V16)

”Tarpeen mukaan kasvatuskeskusteluja ja jälki-istuntoja.” (V15)

Vaikka vastaaja 15 mainitsi jälki-istunnon mahdollisena seuraamuksena, eivät kaikki opettajat olleet samaa mieltä sen käyttämisestä ratkaisustrategiana. Vastaaja 7 totesi vastauksessaan, ettei jälki-istunto ole ratkaisu konfliktitilanteisiin, vaan esimerkiksi kasvatuskeskustelu.

”Jälki-istunto ei useinkaan ole ratkaisu... Kasvatuskeskustelu, mahdollisesti seurannasta sopiminen ja myös kuraattorin mukaan ottaminen ongelmallisimmassa tapauksissa.” (V7)

Yläluokka ”tapahtuneen kirjaaminen” tuli esille useassa vastauksessa ja opettajat pitivät tärkeänä sitä, että oppilaat saavat kirjallisesti sanoittaa tapahtuneen. Vastaaja 2 kertoi, että jokainen konfliktitilanteessa osallisena ollut henkilö kirjoittaa ja allekirjoittaa omasta tekemisestään kertovan tekstin, jotta niihin voidaan palata myöhemmin ilman tarinan muuttumista.

”Kaikki kirjoittavat ylös tapahtuneen tilanteen, myös oman toimintansa. Kirjalliset selostukset allekirjoitetaan yhdessä opettajan kanssa.” (V2)

”Joskus kirjoitetaan tapahtumista ja tilanteista, koitetaan asettua toisen rooliin ja tilanteeseen, että ymmärrettäisi ristiriitaa.” (V9)

4.2 Ratkaisustrategian valitseminen

Tutkimuksen kannalta aiheellista oli myös selvittää, miksi opettajat käyttävät juuri edellä mainittuja ratkaisustrategioita. Kyselyn neljäs kysymys oli ”Miksi käytät juuri näitä ratkaisukeinoja?” Vastaukset osoittivat opettajien valitsevan ratkaisustrategian usein kokemuksen ja toimivuuden perusteella. Valintaa perusteltiin myös työyhteisön mallin mukaan. Moni vastaajista ei noudata tietoisesti minkäänlaista mallia konfliktin ratkaisemisessa. Vastanneiden opettajien ratkaisustrategian valitsemiseen vaikutti se, että he pyrkivät konfliktitilanteessa tasapuolisuuteen. Vastaaja 9 ottaa mallia muista työyhteisössä käytettävistä toimintamalleista.

”Esimerkeistä, kokeilemalla itse ja toteamalla toimiiko jokin. OKL ei anna näihin mitään valmiuksia” (V13)

”Käytäntö on varmaan opettanut. En muista, että niitä olisi koskaan opetettu missään.” (V17)

”Olen todennut niiden toimivan hyvin. Ne ovat käytössä työyhteisössäni.“ (V9)

Opettajilla on käytössä useita ratkaisustrategioita, ja sen valikoitumiseen konfliktitilanteessa vaikuttaa luokka ja oppilaat. Oppilastuntemuksella opettaja pystyy valitsemaan tehokkaimmin toimivan ratkaisustrategian.

”Ristiriitatilanteen selvittämistapaan vaikuttaa oppilastuntemus. Toisten kanssa toimivat erilaiset ratkaisukeinot.” (V4)

4.3 Vaikeimmat konfliktitilanteet

Tässä luvussa käsitellään tutkimuksen toista tutkimuskysymystä ”Millaiset konfliktitilanteet opettajat kokevat vaikeimmiksi ratkaista?”. Vastanneista seitsemän kertoi, että vaikeimpia ovat tilanteet, joissa huoltajat eivät usko lapsensa syyllisyyteen ja vaikuttavat asenteellaan tilanteen ratkaisemiseen. Joskus huoltajat puuttuvat tilanteeseen ja syyttävät opettajaa tai koulua konfliktin syntymisestä.

”Vaikeimpia ovat oppilaan käytökseen (erityisesti kiusaavaan tai häiritsevään/agressiiviseen) liittyvät asiat silloin, jos oppilaan vanhemmat eivät kannalla lainkaan kasvatusvastuuta eivätkä kykene yhteistyöhön koulun aikuisten kanssa.” (V6)

Vastauksissa mainittiin usein tilanteet, joissa osapuolia oli useampia. Konfliktit ovat silloin vaikeita ratkaista, sillä kaikki osapuolet kertovat oman näkemyksensä tilanteesta, eivätkä oppilaat välttämättä suostu tunnustamaan kuka on tehnyt ja mitä. Vapaa-ajalla tapahtuneet konfliktit koettiin myös hankaliksi. Tässä tapauksessa opettaja ei ole itse nähnyt tapahtunutta, mutta konflikti vaikuttaa luokan ilmapiiriin koulussa. Jos opettaja ei voi luottaa oppilaan kertomukseen tapahtuneesta, oli opettajien mielestä vaikeaa saada tilanne ratkaistua.

”Tilanteet, joissa on paljon henkilöitä ja tarinat vaihtelevat jokaisen osalta. Samalla niin sanottu ”en ole vasikka”-kulttuuri alakoulussa on vahvaa. Syötetään paljon valheellisia tarinoita jokaisen osalta, jolloin todellinen tapahtuma ei tule kenenkään suusta.” (V14)

Vastauksissa mainittiin myös konfliktitilanteet, joissa oppilas ei ymmärrä tehneensä väärin tai puolustele tekemisiään. Konfliktitilanteen ratkaisemista helpottaa oppilaan empatiakyky ja taito sekä pyytää että antaa anteeksi.

”Joku on lyönyt toista, muttei ymmärrä toimineensa väärin, koska toinen ärsytti ensin, ja näin ”kaivoi verta nenästään”.”

4.4 Avaimet selviytymiseen

Tässä luvussa esitetään opettajien vastauksia kysymykseen “Miten olet oppinut selviytymään vaikeimmista ristiriitatilanteista?”. Tämä kysymys tuki tutkimuksen toista tutkimuskysymystä. Suurin osa vastanneista kertoi nojaavansa työyhteisön tukeen. Kollegoiden kanssa keskusteleminen ja konfliktin ratkominen yhdessä työyhteisön kanssa oli vastauksissa merkittävässä asemassa. Tärkeää oli, ettei opettaja jää yksin vaikean konfliktin keskellä.

”Yritän rauhoittua ja muistaa, että teen parhaani työajan puitteissa sekä toimin opetussuunnitelman ja järjestyssääntöjen mukaan kuten virkamiehen kuuluukin. Pyydän ajoissa apuun muita työyhteisön aikuisia tueksi, jotta asiaan saadaan useampia näkökulmia. Pyrin kuuntelemaan ja ymmärtämään kaikkia osapuolia, mutta olemaan myös rehellinen sen suhteen, mitä itse kykenen asialle tekemään ja milloin omat keinoni eivät enää riitä.” (V6)

Vastaajan 4 mukaan on hyväksyttävä, että konfliktitilanteessa tärkeintä on kaikille osapuolille jäävän turvallinen olo. Tilanteita ei välttämättä saada täysin selvitettyä, eivätkä konfliktitilanteet aina päädy kaikkia osapuolia tyydyttävään lopputulokseen.

”Ristiriitatilanteissa ei päästä aina yksimieliseen ratkaisuun, joten sekin on hyväksyttävä, että tärkeintä on, että osapuolille jää turvallinen olo. Vaikka tilannetta ei ole saatu kokonaan ratkaistua.” (V4)

Vastanneista puolet mainitsi, että työn tuoma kokemus helpottaa selviytymään vaikeistakin konfliktitilanteista. Kokemus tilanteiden selvittelystä lisää opettajien varmuutta, sekä kasvattaa kykyä tunnistaa esimerkiksi oppilaan valehtelu konfliktin purkamisessa. Vastaajista neljä kertoi, että selviytyminen helpottuu, kun tilanteessa pysyy itse rauhallisena. Konfliktin tullessa tilanne rauhoitetaan, ja vastaaja 3 kertoi ottavansa aikalisän selviytyäkseen tilanteista.

4.5 Konfliktien ennaltaehkäiseminen

Tämä luku käsittelee kyselyyn vastanneiden keinoja ennaltaehkäistä konfliktitilanteiden syntymistä. Vastauksissa ilmeni, että oleellista ennaltaehkäisemisessä oli luokan yhteisistä pelisäännöistä sopiminen sekä koulun järjestyssääntöjen säännöllinen kertaaminen. Yhteiset

pelisäännöt tuovat oppilaiden tietoisuuteen huonosta käyttäytymisestä seuraavat rangaistukset. Vastauksista ilmeni myös, että mahdollisimman selkeät arjen käytänteet ennaltaehkäisevät konfliktitilanteita. Vastauksissa tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen mainittiin useaan otteeseen. Kyselyyn vastanneet myös korostivat kasvatuksellisessa työssään rehellisyyttä. Opettajat kertoivat panostavansa avoimen vuorovaikutuksen toteutumiseen ja oppilaiden keskinäiseen kunnioittamiseen.

”Positiivinen pedagogiikka, ryhmäytyminen oppilaiden kesken, avoin keskusteluyhteys kaikkien kanssa. Näen vaivaa, että tutustun jokaiseen omaan oppilaaseeni, jotta heillä olisi kokemus, että voivat tulla juttelemaan kanssani vaikeistakin asioista.” (V12)

Myös vastaaja 14 mainitsi oppilaantuntemuksen ennaltaehkäisevänä tekijänä. Hän kertoi sijoittavansa oppilaat luokassa strategisesti niin, ettei konflikteja pääsisi syntymään heidän välillään. Vastaaja 16 kirjoitti ennaltaehkäisevänsä konfliktitilanteita erilaisilla tunne- ja myötätuntoharjoituksilla sekä käymällä läpi esimerkkitilanteita. Vastaaja mainitsi myös heidän koulussaan olevan käytössä kirja, joka sisältää harjoituksia ja ohjeita ristiriitojen ennaltaehkäisemiseen.

”Erilaisia tunneharjoituksia, myötätuntoharjoituksia ja hyvän tekemistä ja sen opettamista erilaisilla tavoilla. On tärkeää oppia ottamaan toiset huomioon ja saada hyvä ryhmähenki luokkaan. Esimerkkitilanteet, esimerkiksi kirjallisuudesta, oppikirjoista Yle Areenasta ja niistä keskustelu on myös ollut käytössä. Koulussamme on käytössä esimerkiksi Kirja: Hyvää mieltä yhdessä Käsikirja alakoululaisen mielenterveyden edistämiseen. Kirjasta löytyy paljon erilaisia harjoituksia, jotka ennalta ehkäisevät myös ristiriitoja.” (V16)

5 Pohdinta

Tutkimuksessa tutkittiin millaisia konfliktinratkaisustrategioita opettajat käyttävät koulussa. Ennen aineiston analyysiä oletus oli, että vastauksista ilmenee yhteneväisyyksiä. Yhtenevistä vastauksista luodut kuusi yläluokkaa kuvastavat vastanneiden opettajien yleisimmin käyttämiä konfliktin ratkaisustrategioita. Tutkimukseen valikoituneet tutkimusmenetelmät toimivat tutkimuksessa ja sen analysoinnissa hyvin.

5.1 Päätulokset

Tutkimuksen tutkimusongelma käsitteli opettajien käyttämiä keinoja konfliktitilanteista selviytymisestä. Ongelmaan lähdettiin hakemaan ratkaisua tutkimuskysymyksillä, joista ensimmäinen oli ”Millaisia strategioita opettajat käyttävät konfliktien ratkaisemiseksi luokassa?”. Kyselyyn vastanneilla opettajilla oli käytössä monipuolisesti erilaisia keinoja ristiriitatilanteiden ratkaisemiseksi, ja vastausten välillä löytyi paljon yhteneväisyyksiä. Kaikki vastaajat kokivat tehokkaimmaksi ratkaisukeinoksi keskustelun osapuolten kanssa. Kuten aiemmin teoriaosassa esitelly Orbatzovan (2018) tutkimus tukee ratkaisukeskeistä osapuolten kuuntelemista osana konfliktin ratkaisua. Toinen yhteneväisyys vastauksissa oli oppilaan itsesanoittama kertomus tapahtuneesta. Oppilaalle annetaan vapaus ja vastuu kertoa rehellinen näkemys tilanteesta. Orbatzovan (2018) mukaan konfliktin osapuolet pääsevät helpoimmalla, kun väärinymmärrykset korjataan ja päästään tasapuoliseen ratkaisuun. Kun oppilaat kokevat tulleen kuulluksi ja ratkaisun olevan reilu, niin tilanne jää epätodennäköisemmin vaikuttamaan kouluarkeen. Sen lisäksi positiivinen jälki voi helpottaa vastaavanlaisten tilanteiden selvittämistä tulevaisuudessa.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että opettajan rauhallisuudella on suuri rooli siinä, kuinka sujuvasti konfliktit saadaan ratkaistua. Vastanneista opettajista moni piti tärkeänä omaa esimerkkiä tunteidenkäsittelystä pysymällä tilanteessa rauhallisena. Valenten ja kumppanien tutkimus (2022) opettajien tunteidensäätelystä tukee opettajien vastauksia opettajan omien tunteiden vaikutuksesta ristiriitatilanteessa. Liiallinen tunteiden ilmaiseminen heikentää konfliktin ratkaisukykyä. Jos opettaja osaa säädellä ja sanoittaa omia tunteitaan, on todennäköisempää, että tapakulttuuri tarttuu oppilaisiin ja vähentää epätoivottujen tunnepurkausten esiintymistä.

Bartosin ja Wehrin (2002) aiemmin esiteltyä tutkimusta tukien, vastanneet opettajat ajattelivat hyötyvänsä luokan avoimesta ilmapiiristä konfliktien ratkaisemisessa. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen nähtiin tärkeänä osana konflikteja ennaltaehkäisevää toimintaa. Tutkimuksen teoriaan vedoten on hyvinkin tavoiteltavaa, että opettaja panostaa oppilaiden tunnekasvatukseen sekä yleiseen hyvinvointiin (Huurre, ym., 2015). Hyvät tunne- ja vuorovaikutustaidot auttavat tehokkaasti niin opettajaa, kuin oppilasta selviämään elämässä vastaan tulevista ristiriidoista. Tunnekasvatuksen vaikuttaessa nuoren kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin, on aiheellista pohtia, tukeeko perusopetus tarpeeksi sen toteutumista. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa yksi laaja-alaisen osaamisen tavoitteista, on tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen (ePerusteet, 2014). Vaikka vuorovaikutustaitojen kehittämiseen ohjataan ja kannustetaan, on sen varsinainen toteutuminen kiinni opettajan panostuksesta. Opettajan oma näkemys asian tärkeydestä, sekä hänen omat tunnetaitonsa vaikuttavat tunnekasvatuksen priorisoimiseen. Työyhteisön asenne ja toimintatavat voivat myös ohjata opettajan valintoja.

Toinen tutkimuskysymys oli ”Millaiset konfliktitilanteet opettajat kokevat vaikeimmiksi ratkaista?” Tutkimuksen tulokset osoittavat, että kaikista vaikeimmiksi koettiin tilanteet, joissa koti ei tue lapsen kasvamista. Huoltajat eivät usko lapsensa syyllisyyteen konfliktitilanteen tapahtuessa, mikä aiheuttaa ongelmia yhteisen linjan löytämisessä. Opettajan vastuu kasvaa kovin suureksi, jos huoltajat eivät ymmärrä pelaavansa eri joukkueessa. Kuten vastauksista kävi ilmi, huoltajat syyttävät toisinaan mieluummin koulua tapahtuneesta, kuin ottaisivat itse vastuun lapsen moraalikäsitelmästä ja tunnekasvatuksesta. Kotona konfliktitilanne voitaisiin nähdä kasvatuksellisenä mahdollisuutena. Lapsen empatiakyvyn puute voi kummuta kasvuympäristöstä. Vastauksissakin ilmeni, että opettajat kokivat vaikeaksi ratkaista konfliktitilanteita, joissa mukana oli oppilas ilman empatiakykyä. Kun oppilas ei ymmärrä tehneensä mitään väärin, on anteeksipyyttäminen, sekä anteeksiantaminen hyvin vaikeaa.

Ilmapiirin vaikutus nousi tutkimustuloksissa keskeiseksi tekijäksi konfliktien vähentämisessä. Opettajien vastauksista kävi ilmi, että avoin, keskusteleva ja turvallinen vuorovaikutus luo luokkaan ilmapiirin, joka on eduksi konfliktia ratkaistaessa. Tämä vastaa Gellinin (2018) näkemystä siitä, että avoin ilmapiiri auttaa sekä konfliktin ratkaisemisessa, että sen ennaltaehkäisemisessä.

5.2 Uusia näkökulmia

On syytä huolestua aineistossa ilmenneistä ”en käytä minkään mallin mukaista keinoa” -vastauksista. Opettajat vastasivat oppineensa käyttämänsä ratkaisustrategiat joko kokemuksen kautta, tai työyhteisön malleja soveltamalla. Opettajat ovat lähtökohtaisesti aina kasvatustieteen maistereita. Korkeakoulutuksen pitäisi korreloida pätevyyden kanssa ja pätevyyttä mitataan kykynä vastata työn vaatimuksiin. Vastaukset osoittavat, että opettajan työssä kohdataan oppilaiden välisiä konflikteja useaan otteeseen viikossa. Se lisää aiheita kysyä; pystyykö opettajankoulutus vastaamaan muuttuvan yhteiskunnan tarpeisiin? Konfliktit vaikeutuvat, ja oppilasaines muuttuu uusien sukupolvien ja heidän vanhempien myötä. Tutkimustausta osoittaa, että opettajan ratkaisukykyyn vaikuttaa hänen valitsemansa ratkaisustrategia (Ciuladiene & Kairiene, 2018). Jos opettajankoulutus tarjoaisi näitä strategioita, voitaisiin edellä esitetyn mukaisilta tilanteilta välttyä ja opettajan pätevyyttä konfliktinratkaisussa parantaa.

Tutkimustuloksissa ilmeni opettajan ja huoltajan välisen erimielisyyden vaikutus konfliktin ratkaisemiseen. Konfliktin ratkaisua käsittelevissä tutkimuksissa ei tuotu ilmi huoltajan roolia. Opettajien vastauksissa kuitenkin korostui, kuinka paljon oppilaiden huoltajat vaikeuttavat opettajan työtä konfliktin sattuessa. Yhteistyö kodin ja koulun välillä vaikeutuu, jos huoltajat eivät tue opettajan kasvatuksellisia näkemyksiä. Luottamus opettajaa kohtaan on tärkeää, jotta koulun institutionaalinen rooli pysyy toimivana ja tarkoituksenmukaisena.

Aihetta voisi hyvin tutkia lisää. Kyselylomakkeen vastauksista huomasi, että konfliktin ennaltaehkäiseminen puhuttaa opettajia. Jatkotutkimuksessa voisi selvittää, mitä opettajat tekevät ennaltaehkäistäkseen konfliktien muodostumisen. Mielenkiintoista olisi myös tutkia konfliktin vaikutuksia opettajan näkökulmasta, esimerkiksi tunnetasolla tai miten konfliktit vaikuttavat koulupäivän sujuvuuteen. Tutkimusta voisi hyvin jatkaa liittyen konfliktistrategioihin ja niiden opettamiseen myös opettajankoulutuslaitoksella.

5.3 Yhteenveto

Tutkimuksen päätavoitteena oli selvittää, millaisia strategioita opettajat käyttävät konfliktitilanteiden ratkaisemiseksi luokassa. Tutkimuksen Webropol-kyselyyn vastasi 17 opettajaa eri puolilta Suomea. Kysely lähetettiin noin sadan peruskoulun rehtoreille ja

vastausten määrä oli marginaaliosuus tutkimuksen tavoittaneista. Ongelmaksi koitui rehtoreiden asenne tutkimusta kohtaan sekä passiivisuus kyselyn jakamisesta eteenpäin. Tutkimukset osoittavat, että opettajilla on käytössä laaja skaala erilaisia keinoja ratkaista konfliktitilanteita. Siitä huolimatta osa opettajista ei noudata minkäänlaista mallia konfliktin syntyessä. Oletusten mukaisesti, tulokset tukevat aiempaa tutkimusta aiheesta.

Oletus on, että kyselyssä käytetyn sanaston muokkaaminen arkipäiväisemmäksi laskee opettajien kynnystä vastata kysymyksiin. Joidenkin vastauksien pituus yllättikin positiivisesti, josta voidaan päätellä aiheen olevan ajankohtainen opettajien keskuudessa. Keskustelulle konfliktien ratkaisustrategioista on tilaa ja konfliktit näyttävät olevan ajankohtainen ongelma nykyhetken koulumaailmassa. On aiheellista pohtia, miten opettajankoulutuslaitos voisi tukea opettajaksi opiskelevien valmiuksia konfliktin ratkaisemiseen. Vastanneista suurin osa ilmaisi, että konflikteja tapahtuu koulussa lähes päivittäin. Osana opettajankoulutusta pitäisi siis olla konkreettista kriisin- ja luokanhallintaa, joka valmistaisi kohtaamaan kouluarjen konfliktit.

Lopuksi on hyvä muistaa Martti Ahtisaaren (2008) sanat Nobel-puheessaan: ”all conflicts can be settled”, eli kaikki konfliktit ovat ratkaistavissa. Koulu demokraattisena instituutiona on kehittynyt välineeksi ratkaista konflikteja. Opettajalla on yhteiskunnallisesti siis suuri rooli konfliktin keskellä. Hän ratkaisee monipuolisin strategioin koulussa tapahtuvia konflikteja ja pyrkii tekemään sen rakentavasti. Samalla opettaja kasvattaa sosiaalisin normeihin oppivien oppilaiden valmiuksia elämässä kohdattaviin konflikteihin.

6 Lähteet

The Nobel Prize. (2008). Martti Ahtisaari: Nobel Lecture. Noudettu osoitteesta 15.4.2025

<https://www.nobelprize.org/prizes/peace/2008/ahtisaari/lecture/>

Bartos, O. & Wehr, P. (2002). Using conflict theory. The university of Cambridge.

Ciuladiene, G. & Kairiene, B. (2018). The resolution of conflict between teacher and student: Teacher's narratives. *Society. Integration. Education Proceedings of the International Scientific Conference* (3), 235–245.

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. London; New York: Routledge

Drisko, J. & Maschi, T. (2015). *Content Analysis*. New York: Oxford University Press.

Ertürk, R. (2022). Conflict in Schools: A Qualitative Study. *Participatory Educational Research*, 9(1), 251–270.

Gellin, M. (2018). Mediation in Finnish Schools: From Conflicts to Restoration. Teoksessa Nylund, A., Ervasti, K. & Adrian, L., *Nordic Mediation Research* 247–266. Cham: Springer International Publishing AG.

Göksoy, S. & Argon, T. (2016). Conflicts at Schools and Their Impact on Teachers. *Journal of Education and Training Studies*. 4(4), 197–205.

Haikonen, M. (1999). *Konflikteista aiheutuva stressi ja siitä selviytyminen opettajan työssä*. Helsingin Yliopisto.

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. & Sinivuori, E. (2009). *Tutki ja kirjoita*. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Huurre, T., Santalahti, P., Anttila, N. & Björklund, K. (2015). Mielenterveyden ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistämisen menetelmät ja käytännöt peruskouluissa. Tutkimuksesta tiiviisti 5. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Noudettu 6.4.2025 osoitteesta https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/125821/URN_ISBN_978-952-302-038-2.pdf

Johnson, B. & Christensen, L. (2008). Educational Research: Quantitative, Qualitative and Mixed Approaches. Sage Publications, Inc.

Karvonen, U. & Tainio, L. (2023). Rajoittava kosketus: Suojeleminen, kurinpito ja hätävarjelu. julkaisussa Tainio, L., Karvonen U. & Heinonen, P. Koskettava koulu: Koskettaminen vuorovaikutuksessa ja pedagogisessa toiminnassa, 243–265. Gaudeamus, Helsinki.

Kiilakoski, T. (2009). ”Parempihan se on että sovitellaan ku että ei sovitella.” Vertaissovittelu, konfliktit ja koulukulttuuri. Nuorisotutkimusseura.

Kiilakoski, T. (2014). Koulu on enemmän – Nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat. Nuorisotutkimusseura.

Mahvar, T., Farahani, M. & Aryankhesal, A. (2018). Conflict management strategies in coping with students' disruptive behaviors in the classroom: Systematized review. Journal of Advances in Medical Education & Professionalism, 102 – 114.

Newby, P. (2014). Research Methods for Education. Routledge

Obraztsova, O. (2018). Teachers' beliefs on conflict and conflict resolution. Education in the North (25), 259–274.

Opetushallitus. (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Helsinki, Suomi.

Noudettu osoitteesta 14.1.2025 <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/9536413>

Opetushallitus. (2022). Jännitteitä oppitunneilla. Noudettu osoitteesta 9.1.2025

<https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/jannitteita-oppitunneilla>

Pehrman, T. (2012). Paremmiin puhumalla: restoratiivinen sovittelu työyhteisössä. Lapin yliopistokustannus.

Schmuck, R. & Schmuck, P. (1975). Group Processes in the Classroom. WM C. Brown Company Publishers.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi

Kustannusosakeyhtiö Tammi.

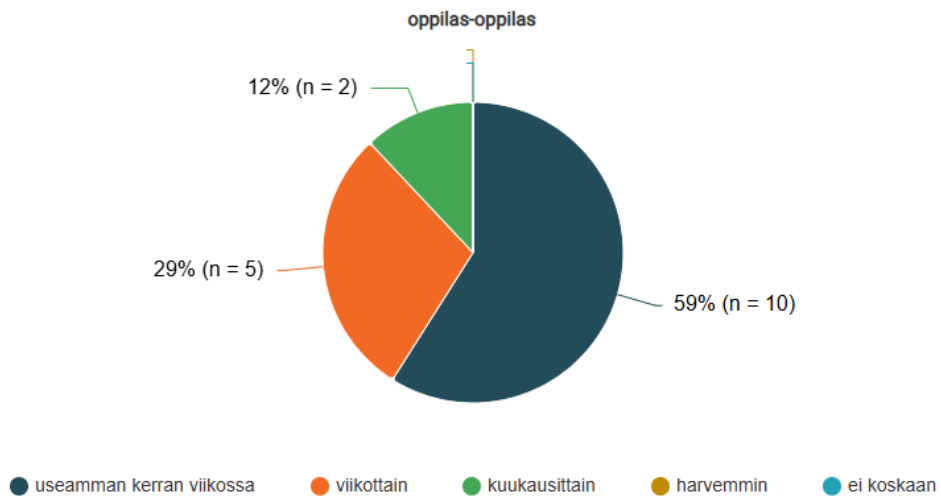
Valente, S., Lourenço, A. A., Dominguez-Lara, S., Derakhshan, A., Németh, Z., & S. Almeida, L. (2022). Teachers' Emotion Regulation: Implications for Classroom Conflict Management. *Australian Journal of Teacher Education*, 47(8) 18–32.

Vehkalahti, K. (2008). Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Zapf, D. & Gross, C. (2001). Conflict escalation and coping with workplace bullying: A replication and extension. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 10 (4), 497–522.

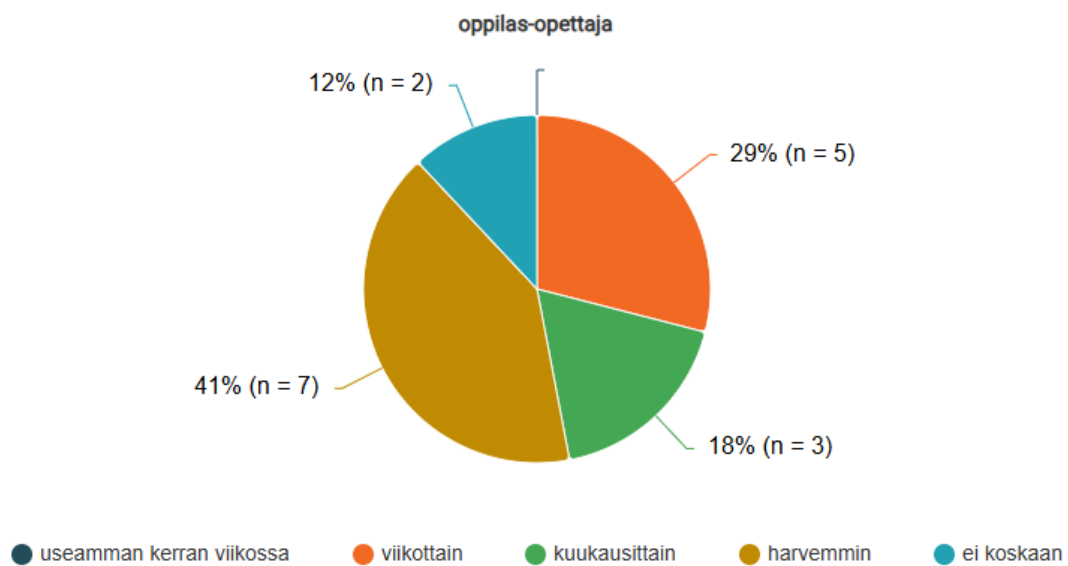
7 Liitteet

Liite 1

Kuvio 1 Opettajan kohtaamat oppilas-oppilas väliset konfliktit

Liite 2

Kuvio 2 Opettajan kohtaamat oppilaan ja opettajan väliset konfliktit

Opettajien käyttämät ratkaisustrategiat konfliktitilanteessa

Kandidaatin tutkielma

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Tervehdys!

Olemme luokanopettajaopiskelijoita Turun yliopiston Rauman kampukselta. Teemme kandidaatin tutkielmaa, jossa kartoitamme opettajien keinoja ratkaista koulussa tapahtuvia ristiriitatilanteita.

Kysymyksiin vastaaminen on vapaaehtoista ja vastaaminen vie n. 10 minuuttia. Toivomme osallistumista matalalla kynnyksellä.

Tässä kyselyssä ei kysytä henkilötietoja. Ethän siis käytä erisnimiä tai muita henkilötietoja avovastauksissa. Kiitos!

Mikäli kyselyyn vastaaminen, tai jokin muu tutkimukseen liittyvä asia herättää lisäkysymyksiä, voit olla yhteydessä meihin sähköpostitse aekimp@utu.fi & alakar@utu.fi tai tutkielman ohjaajaan Teija Koskelaan teija.koskela@utu.fi.

1. Annan suostumukseni käyttää vastauksiani anonyymisti yllä esiteltyssä kandidaatin tutkielmassa. *

Kyllä

Ei

2. Kuinka monta vuotta olet toiminut opettajan ammatissa?

---

3. Kuinka usein joudut ratkaisemaan seuraavien osapuolten välillä tapahtuvia ristiriitoja?

	useamman kerran viikossa	viikottain	kuukausittain	harvemmin	ei koskaan
oppilas-oppilas	☐	☐	☐	☐	☐
oppilas-opettaja	☐	☐	☐	☐	☐
opettaja-vanhempi	☐	☐	☐	☐	☐
opettaja-opettaja	☐	☐	☐	☐	☐

4. Millaisia ratkaisukeinoja käytät tällä hetkellä ristiriitatilanteen selvittämiseksi?

---

5. Miksi käytät juuri näitä ratkaisukeinoja?

---

6. Millaisia muita keinoja tiedät ristiriitatilanteen ratkaisemiseksi?

---

7. Oletko lopettanut jonkun ratkaisukeinon käyttämisen?

Kyllä

Ei

9. Millaisia toimintatapoja käytät ennaltaehkäisemään ristiriitatilanteen syntymistä?

---

10. Millaiset ristiriitatilanteet ovat vaikeimpia ratkaista?

---

11. Miten olet oppinut selviytymään vaikeimmista ristiriitatilanteista?

---

12. Mistä olet oppinut käyttämäsi ristiriitatilanteen ratkaisukeinot?

---

13. Jäikö sinulle vielä jotain lisättävää aiheeseen liittyen?

Liite 4

Moikka!

Olemme luokanopettajaopiskelijoita Turun yliopiston Rauman opettajankoulutuslaitokselta, ja teemme kandidaatin tutkielmaa opettajien käyttämistä ratkaisukeinoista ristiriitatilanteissa. Keräämme vastauksia anonyymisti opettajilta ja toivoisimme, että voisit jakaa kyselyämme eteenpäin koulunne opettajille.

Tässä linkki kyselyymme: <https://link.webpolsurveys.com/S/0D87DC974748E2FD>

Jos sinulla tai koulunne opettajilla tulee kysyttävää kyselyyn liittyen, niin olkaa rohkeasti yhteydessä meihin!

Suuri kiitos jo etukäteen tutkielmamme tukemisesta.

Terveisin,

Aija-Emilia Kimpimäki, (sähköposti)

Alma-Aurora Kartio, (sähköposti)